

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

3. Με Ορισμό

Στην περίπτωση αυτή, η Θεματική Πρόταση αποτελείται από τρία συστατικά μέρη:

- A) την οριστέα έννοια (=η έννοια που πρέπει να οριστεί)
- B) το προσεχές γένος, δηλ. την ευρύτερη κατηγορία στην οποία ανήκει η οριστέα έννοια
- Γ) την ειδοποιό διαφορά, δηλ. το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που διαχωρίζει την οριστέα έννοια από άλλες συγγενείς έννοιες.

Π.χ. Βυζαντινή Φιλολογία ονομάζεται ο κλάδος της Ελληνικής Φιλολογίας που ασχολείται με την μελέτη και ερμηνεία των κειμένων, λογοτεχνικών και μη, της Μεσαιωνικής περιόδου.

Οριστέα έννοια: Βυζαντινή Φιλολογία

Προσεχές γένος: Ελληνική Φιλολογία

Ειδοποιός διαφορά: που ασχολείται της Μεσαιωνικής περιόδου.

4. Με Διαίρεση

Στην περίπτωση αυτή, η Θεματική Πρόταση αποτελείται από τρία συστατικά μέρη:

- A) Διαιρετέα έννοια (=η έννοια που πρέπει να διαιρεθεί)
- B) Διαιρετική βάση: το κριτήριο με βάση το οποίο γίνεται η διαίρεση
- Γ) Πηλίκο/αποτέλεσμα της διαίρεσης

Π.χ. Η Ελληνική Ιστορία, με βάση την χρονική περίοδο που εξετάζει, χωρίζεται σε Αρχαία, Μεσαιωνική/Βυζαντινή, Νεώτερη και Σύγχρονη.

5. Με αναλογία

Στην περίπτωση αυτή, στην Θεματική Πρόταση παραλληλίζονται δύο έννοιες που φαινομενικά είναι άσχετες μεταξύ τους. Στις λεπτομέρειες/Σχόλια αναλύεται/επεξηγείται η ομοιότητά τους.

Π.χ. Η **πρόοδος της επιστήμης** ομοιάζει με την **ορμητικότητα του νερού**. Όπως η ορμή του νερού είναι ακάθεκτη και τίποτε δεν μπορεί να την συγκρατήσει, έτσι και η πρόοδος της επιστήμης δεν μπορεί με τίποτε να ανασχεθεί/εμποδιστεί. Όπως το νερό διαβρώνει και γκρεμίζει κάθε τείχος/εμπόδιο που βρίσκει στο πέρασμά του,

έτσι και η επιστημονική πρόοδος είναι αναπόφευκτη, παρά τις προσπάθειες συντηρητικών/αντιδραστικών κύκλων να την εμποδίσουν.

6. Με Σύγκριση-Αντίθεση

Στην περίπτωση αυτή, παρουσιάζονται αντιθετικά δύο έννοιες, που διαφέρουν μεταξύ τους είτε εν μέρει (δηλαδή, σε ορισμένα μόνο σημεία) είτε εξολοκλήρου. Η παρουσίαση των μεταξύ τους διαφορών γίνεται είτε σημείο προς σημείο είτε αφού πρώτα παρουσιαστούν τα γνωρίσματα της μίας έννοιας, στη συνέχεια παρατίθενται τα γνωρίσματα της αντίθετης έννοιας.

Π.χ. Δημοκρατία και ολοκληρωτισμός είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετες έννοιες. Στη δημοκρατία οι πολίτες μπορούν ελεύθερα να ασκούν κριτική στην πολιτική εξουσία, ακόμη και να την αντιπολιτεύονται. Αντίθετα, στα ολοκληρωτικά καθεστώτα οι πολίτες δεν μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και επιβάλλεται αυστηρή λογοκρισία στον Τύπο, στα ΜΜΕ και στην Τέχνη. Στη δημοκρατία υπάρχει πολυφωνία, πολυκομματισμός και ελευθερία, ενώ στον ολοκληρωτισμό κάθε πτυχή της ζωής των πολιτών ελέγχεται ασφυκτικά από το κράτος και υπάρχει ένα μόνο κόμμα, στις εντολές του οποίου οφείλουν όλοι να συμμορφώνονται αδιαμαρτύρητα. Στη δημοκρατία διεξάγονται ελεύθερες εκλογές, ενώ στον ολοκληρωτισμό υπάρχει το ψηφοδέλτιο ενός μόνο κόμματος και το αποτέλεσμα των εκλογών είναι προδιαγεγραμμένο.

7. Με Αίτιο-Αποτέλεσμα

Στην περίπτωση αυτή, όσα αναφέρονται στις Λεπτομέρειες/Σχόλια είναι συνέπειες/αποτελέσματα του φαινομένου που αναφέρεται στη Θεματική Πρόταση.

Π.χ. Ο θεσμός του γάμου στις μέρες μας διέρχεται σοβαρή κρίση στις χώρες της Δύσης. Ο αριθμός των διαζυγίων έχει αυξηθεί δραματικά. Πολλά νέα ζευγάρια αποφεύγουν τόσο τον θρησκευτικό όσο και τον πολιτικό γάμο, προτιμώντας την ελεύθερη συμβίωση. Εξάλλου, ο αριθμός των μονογονεϊκών οικογενειών διαρκώς αυξάνεται. ...

8. Με συνδυασμό περισσότερων από μία μεθόδων.

Π.χ. μία παράγραφος μπορεί να αναπτύσσεται με δύο ή και τρεις τρόπους, π.χ. με αιτιολόγηση, παραδείγματα ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο.